

Szerkesztőség

Arad, Aesev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

MELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 360 Lei.

Fél évre ... 180 Lei.

Negyed évre ... 90 Lei.

Havonta ... 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A lej helyzete.

A lej már túlhaladt árfolyamalakulásának legváltóságosabb pillanatain, a fokozatos lejtubanás már napok óta megállott, sőt irányzata most további állandó javulást jelez. Az *Aradi Közlöny* a lényeg leg-súlyosabb időpontja alkalmával is hangsúlyozta, hogy csak a spekuláció romthatta le valutánk árnívóját és a következő napok ben-nünkét igazolták. Bár a javulás ut-ján áll a lej, árfolyama azért még mindig indokolatlanul alacsony és nem felel meg a lej való értékének. A lej további erős lejtávonásának minden támasza megvan és ez alkalommal érdekesnek tartjuk is-mertetni Románia pénzügyi fejlő-dését, amiről dr. George Dimitriu, a bécsi román követség kereske-delmi attaséja nyilatkozott egy bécsi lapban.

George Dimitriu úr. szerint nem volt ok arra, hogy a lej rövid né-hány nap alatt értékének 35 szá-zalékát elveszítse. Az ország bank jegyforgalma 1922-ben alig szá-zarodott, 1923-ban pedig több száz millióval csökkent. Statisztikai adatok az ország kereskedelmi mérlegét aktívának mutatják és ez az aktivitás növekedő irányzatú. Az 1919—1922-ig terjedő négy év

alatt, egyenként fokozatosan 104.3433, 5000 végül 6000 millió lej értékű árut exportált Románia. Az 1922. év végösszegéből a no-venberri és decemberi adatok még hiányzanak. A bécsi kereskedelmi attasé annak bizonyítására, hogy ezek a számadatok nem a lej ér-tékcsökkenésén alapuló statisztikai manőver kimutatásai, feltárja a súly szerint összeállított mérleg adatait, amely szerint az említett négy évben egyenként 109.140, 1.461.000, 1.800.000 végül 1922. év első 10 hónapjában 1.900.000 ton-nát exportált Románia, a legutolsó évben tehát közel huszszor annyit, mint 1919-ben.

Behozatalunk 1919-ben 413.000. 1920-ban 304.000 tonnát tett ki és a kereskedelmi miniszter jelentése szerint a behozatal további 25—30 százalékkal csökkent. Ha most figyelembe vesszük, hogy főleg ga-bonát, fát és petróleumot expor-tálunk, szóval olyan cikkeket, melyek az áruéves európai piacon mindenkor vevőt találnak, s sem-miféle divatnak vagy konjunktú-rának alávetve nincsenek, míg be-hozatalunk nagyrészt luxuscikkek-ből áll, amelyek nem a nép széles rétegeinek szükségleteit szolgál-ják, s így tetemesen redukálhatók, akkor könnyen megérthetjük a

pénzügyminiszter optimista nyilat-kozatát, amely valójában nem op-timizmuson, hanem a gazdasági körülmények figyelembevételén alapul, hogy a valutakrachnak nem voltak objektív, a termelés csök-kenésén, vagy a kereskedelmi mér-leg rosszabbodásán nyugvó okai.

A bécsi kereskedelmi attasé, mint nyilatkozatában mondja, el-tudja képzelni, hogy egy haldokló valutának egy baisse spekuláció halálát okozza, vagy azt, hogy egy labilis valutának egy contremine operáció adja meg a kegye-lemdőfést, de hihetetlennek tartja, hogy egy reális gazdasági értéke-ken nyugvó valutának pénzügyi — szóval külső — manipulálók tartós károkat okozzanak. Ha an-nak a banknak vagy pénzcsoport-nak gazdasági erejét, amely állító-lag a lej esését előidézte, össze-hasonlítjuk Románia kimeríthet-len gazdasági erejével, akkor be kell látni azt, hogy a világ semmi-féle bankjának vagy pénzcsoport-jának nincs elég ereje ahhoz, hogy egész Romániát kontremindálja.

Románia főleg Egyiptomban és a Levantén helyezi el árut és a vevők angol fontban fizetnek, vagy a külföldön keresik a lejt: ez ellen a tény ellen nem lehet kontremint játszani. Amennyit mindenestre ta-

multunk — szól további a nyilatko-zat, — hogy résen kell állanunk, s nem szabad a lej belső értékébe vetett hitünkönél fogva az óvatós-ág követelményeiről megfeled-keznünk. Nem fogunk erőszakos deflációs politikához folyamodni, jóllehet ez nálunk nem jár olyan veszélyekkel, mint egy par excel-lence tparállamban, sőt még a ki-vitelt sem fogjuk olyan mértékben forcirozni, hogy az drágulást idézzen az országban elő, hanem főleg az illegitim valutakereskedelmét igyekszünk elfnyomni, hogy ilyen hullámzásokat elkerüljünk. Egy-jó, ugynevezett rekordtermésre van szükségünk, amilyen az utóbbi években sajnos nem volt, s am-ilyenre az idén kilátásunk van, — földünket méteres hó borítja min-denütt — s a lej teljes joggal fog ép annyit emelkedni, mint amennyit most minden ok nélkül esett.

Érdekes a bécsi kereskedelmi attasé nyilatkozata, mert adatai matematikai alapon állnak és nem pusztá fellevések. Érveinek minden pontja helytálló és bizo-nyos az, hogy a közel jövőben ha-tásos eredménye mutatkozik a lej erősebb emelkedésében. Ehhez még szükség van arra is, hogy belső viszonyaink nagyobb mér-tékben konszolidálódjanak. Külö-

Intimitások Vilmos császár magánéletéből.

(Miért nem vette el a császár Rochowné asszonyt?)

(Az *Aradi Közlöny* berlini tudósítójától). Berlinnek ismét szenzá-ciója van. Az antimonarchista saj-tó alaposan gondoskodik arról, hogy a német nép hagyományos császárimádata lassanként kialud-jék. A doorni öreg, aki csak nem-régiben házasodott meg másodsor és akinek ragyogóan szép 36 éves felesége a 64 éves császár busko-morságát van hivatva elűzni, új-ból beszéltet magáról, de nem a legkellemesebb formában. Berlin-ben most a zsurokon Weyer angol újságíró leplezése képezik szóbe-széd tárgyát. Weyer ugyanis lap-jában cikket írt, amelyben a csá-szár és Frau von Rochow intím szerelmi viszonyát leplezte le. — Weyer nem bizonyult valami gá-láns újságírónak, mert cikke ele-jén arra hivatkozik, hogy mindaz, amit leír, nem készült a nyilvános ság számára, mert szavát adta Ro-chow asszonynak, hogy ezeket a

lényes dolgokat csakis Rochowné halála után hozza napvilágra. A vérbeli újságíró azonban nem tud-ta megállni, hogy valamilyen trüggyel adott szavát meg ne szegje.

Weyer az angol lap hasábján, amelyet a berlini lapok siettek át-venni, Rochow asszonynál tett lá-togatását írja le. A császár volt menyasszonyjelöltje — írja Weyer — 62 éves, csak 2 évvel fiatalabb, mint a császár. Rochowné cseh-német családból származik, ősei azonban több évszázad előtt keril-tek a berlini császári udvarhoz, a hol előkelő méltóságot viseltek. Rochowné fránt leánykorában, mi-kor 18 éves volt, szerelemre gyul-ladt a császár, az akkori trónörö-kös. Innen kell dotálni barátságuk-at. A császár sohasem tudta elfe-lejteni Rochowné asszonyt s am-ikor felesége meghalt s teljesen ma-gára maradt, szívében fellángolt az első szerelem a maga ellenáll-hatatlan varázsával. És a császár levelet írt Rochowné asszonynak, melyben arra kérte, jöjjön ki hoz-zá Doornba, mert a nagy magá-

nyosság, amely őt körülveszi, meg-gyilkolja a lelkét. Rochowné ass-zony hallgatott a hívó szóra, az ő szívében is ott illatoztak az ifju-kori szerelem virágjai és elment Doornba. — Vilmos úgy fogadta, mintha uralkodónó lett volna. Pár hétig tartózkodott ott Rochowné asszony s akkor jobbnak látta a császári kamarilla intrikát elől ha-zautazni birtokára Gocovba, Bran-denburbba.

A császár sirt, megkérte Ro-chowné kezét, azonban Rochowné jobbnak látta, ha hazautazik. Vil-mos futárja azonban elhozta Gocovba is a császári érzelmek kife-jezéseit. Rochowné asszony nem tudott ellenállni a kérő szavaknak és újból, most már másodsor el-utazott Doornba. Ekkor 6 hétig bírta ki a császári kamarilla intri-kálását. A császár azonban hajt-hatatlan maradt. Minden éron ma-gához akarta láncolni Rochownét, nem törődött már többet semmivel sem, azt akarta, hogy Rochowné, gyermekkori szerelme a hites fele-sége legyen. Megtörtént az eljeg-yzésük, coendben, titokban, talán

még a császári kamarilla leselkedő pillantásait is kikerülte az ese-mény. Rochowné asszony így lett a császár menyasszonya. A kama-rilla intrikái azonban napról-napra erősödtek. Rochowné nem bírta ki többé. Fojtogatta a doorni leve-gő, nem hallgatott többé szívére sem, csak haza akart menni Gol-covba, az ő kis brandenburgi faluja birtokára, ahol nincsen kamarilla, intrika és ahol élni lehet egy csá-szári szerelem emlékeinek.

Hiába volt a kéréző szó. Ro-chowné bucsút vett a császártól és elutazott Doornból. A kamarilla azután dolgozni kezdett. Az ered-mény nemsokára mutatkozott is. A császárral elfeledteték a régi szerelemet és egy fiatal asszonnyal való ismeretsége rövid idő multán házassággal végződött. A kama-rilla pedig elsütötte az ágyukat és mindenféle kürtölni kezdtek, hogy Rochowné asszony mint házveze-tő nő szerepelt Doornban. Rochow-né e hír terjesztői ellen rágalmozá-si pert indított. Berlin nagy érdek-ködéssel tekint ezen újabb botrány-pár elé.

nösen a Kereskedelmi szorosabb korlátainak feloldása, a szállítási és közlekedési biztonság megjavítása, az igazságszolgáltatás gyorsítása lenne sürgős a belső gondok közül a valuta feljavítása érdekében. Súlyos bajokat okoztak az antiszemita zavargások is, amiket erősen túlzott színezetben tártak a külföld elé és az ország közállapotában is vannak nehézségek, de ha semmiféle zavaró momentum nem lenne, akkor már régen aranyértékű valutával kellene bírnia Romániának, gazdasága és kiapadhatatlan kincsesbányái alapján. De Románia már erősen halad a konszolidáció felé és ezzel minden erkölcsi és anyagi bázisa meg van a lej további emelkedésének.

Végleg bezárt iskola.

(Az antiszemita tüntetések következménye.)

Clujról (Kolozsvárról) jelentik: A kereskedelmi akadémiát tegnap az antiszemita heccok miatt véglegesen bezárták. Egy ízben már tizenöt napig szüneteltek az előadások, mert az akadémia igazgatója az antiszemita botrányok miatt csak ennyi szünetet rendeltetett el. Ekkor újból megnyiták az akadémia kapuát, de a diákok nem voltak hajlandók a zsidó vallású hallgatóknak megengedni, hogy az órákon megjelenjenek. Tegnapra újból összehívták az akadémia hallgatóit, hogy a miniszterium rendeletét közöljék velük. Mindössze azonban tizenkilenc hallgató jelent meg, a zsidókat egyelőre be sem hívták. Az igazgató újból felszólította a diákokat, hogy hajlandók-e biztosítani a tanítás zavartalan menetét és hajlandók-e beleegyezni abba, hogy a zsidó diákok is résztvehessenek az előadásokon. Miután tizenkilenc hallgató közül tizenegy arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem tudnak belemenni abba, hogy zsidó vallású kollégáik is megjelenjenek az akadémia óráin, így aztán a miniszteri rendelet érvénybelépett, az igazgató kihirdette az akadémia bezárását és most szünetelnek az előadások. (Rador.)

Hatvany Lajos hazamegy

(Megszűnik a bécsi jövő.)

Bécsből kaptuk a hírt, hogy báró Hatvany Lajos legközelebbi jövőben visszatér Magyarországra. A bécsi jelentések szerint Hatvany Lajos elhatározásának egyik oka az, hogy ellene forradalmi szereplésből kifolyólag semmiféle eljárás nem indult meg, másfelől politikai felfogása jelentősen megváltozott és nem óhajt többé „a bécsi emigránsokkal” együtt szerepelni. Hatvany Lajos hír szerint egy ízben antón Budapostre érkezett, egy két napot családja körében itt töltött, s ekkor határozta el végleges hazatérését.

Bécsben úgy tudják, hogy Hatvany Lajos báró máris beszüntette a bécsi emigráció támogatását s ez az oka annak, hogy a „jövő”, amelyet az ő anyagi hozzájárulásával szerkesztettek Lovász Már

ton és Jászai Oszkár, megszűnik. Budapesti politikai körökben is sokat beszélnek Hatvany Lajos hazatéréséről, de annak semmiféle jelentőséget nem tulajdonítanak. — Olyan helyről, hol Hatvany Lajos

Házvásárlási láz Budapesten.

(Berlin nyomába. — A házbérek fölszabadulása.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Három hét óta szokatlanul élénk a vásárlási kedv a budapesti ingatlanokban. A bérpaloták a magyar főváros egész területén egyre-másra cserélnek gazdát, úgy, hogy teljesen véget ért az a holt szezon, amely a tél folyamán lefelé nyomta a budapesti házak értékét. Hetenkint harminc-harmincyolc hatalmas bérház vagy magánpalota kerül mostanában Budapestre új tulajdonos kezébe, ezen a héten azonban ötvenkét nagy bérpalota ment át másnak a tulajdonába. A tendencia nyilvánvaló, hiszen így kezdődött meg annak idején Berlin nagy klárusítása is, amely ellen szintén csak későn kezdtek meg a védekezést.

A Budapesti Ingatlanforgalmi Iroda vezetőségétől ezeket az adatokat kaptuk a legújabb házvásárlásokra vonatkozólag:

— A Budapesti házak február hónapban olyan forgalmat csináltak, hogy föl kellett rá hívni az illetékes körök figyelmét. Budapest megindult a berlini lejtőn és ha így halad tovább, csakhamar idegen kezében lesz a magyar főváros. Kétségtelen adataink vannak arra, hogy azok az osztrák, olasz, angol és egyéb ingatlanhiénák, akik annak idején Berlin, Hamburg és Frankfurt házára vetették magukat a márka katasztrófája idején és vásároltak minden mennyiségben és minden áron, az új német birodalmi törvény védekezése elől meghátrálva most Pestre vették magukat.

— Budapesten most 8—12 millióért veszik össze a bérházakat, vagy: ennyit vallanak be a vételárból, kétségtelen, hogy ennél nagyobbak az árak, de azok aztán kibujnak az adózás alól. Mindenestre az az impresszió: nincs messze az az idő, amikor német mintára itt is súlyos álmami illetékekkel és adókkal meg kell sokszorozni az ingatlanárakat, hogy az idegenek ne legyenek a magyar házak korlátlan ural.

— A nagy kereslet folytán rohamosan kezd a házak értéke is emelkedni. Az értékemelkedésnek más okai is vannak. A budapesti házak közül most már ugyiszólván egy sincs „gyönge közben”, kényszereladások sincsenek, csak „üzleti jellegűek” vagy: rábeszélésből eredők. Rengeteg kárt okoznak a nemzeti vagyonban az ingatlan irodák és a bankok, amelyeknek ingatlanforgalmi ügynökei gen sok embert rávesznek házáuk eladá-

terveit ismerik, úgy mondják, hogy teljesen visszavonul a politikától és a nyilvános élettől és hazatér:ével éppen azt akarja elérni, hogy a Hatvany-vállalatok vezetésében hasznosítsa érdekeit.

sára, — akinek máskülönb ez eszébe sem jutott volna.

— Végül: egyre közelebb érünk a lakáshivatal felosztásához és a házbérek felszabadításához is. A jelenlegi nagy házvásárlási és értékelkedés már ezt is honorálja, így kerülnek ki aztán olyan összegek, amelyekért a mostani házspekulánsok is hajlandók megválni az ingatlanjaiktól. Remélhető azonban, hogy a kormány és a nemzetgyűlés hamarosan módot talál ennek az új nemzeti veszedelmnek a kivédésére.

Jogtalanul

elfoglalt lakás.

(A lakásbérbeadó bizottság döntése.)

Az aradi lakásbérbeadó bizottság tegnap délután Alexián György táblabíró elnöke alatt ülést tartott, amelyen több igen érdekes döntést hozott. A lakásbérbeadó hivatalnak már egy esztendeje tudomására jutott, hogy Nassauer Sámuel ügynök a Str. Tribunul Axente (Damianich-utca) 3. szám alatt megüresedett lakást minden lakáshivatali hozzájárulás nélkül elfoglalta ugyanakkor, amikor a lakáshivatal igen sokaknak lakást adni éppen az üres lakások hiánya miatt nem tudott. 1922 május huszonegyediké óta éppen ötször idézte meg a hivatal Nassauert, aki azonban az idézésnek sohasem tett eleget. Végre az ötödik idézésre tegnap délután megjelent a lakásbérbeadó bizottság ülésén, amely döntésében elrendelte, hogy Nassauer a lakást tíz napon belül ürítse ki, mert azt jogtalanul foglalta el. Ezenfelül a bizottság Nassauert jogtalan lakáselfoglalás miatt 500 lei pénzbírsággal sújtotta. Az így felszabadult lakást Borbély Gábor volt városi alkalmazottnak utalta ki a bizottság.

A Strada Joan Kalvin 4. szám alatt egy 3 szobás lakás ült meg amelyet a bizottság Georgescu George kapitánynak utalt ki három más pályázóval és a háztulajdonossal szemben azzal az indoklással, hogy a kapitány ezredét Aradról elhelyezték és így a kasszárnyai lakásból ki kellett költöznie. Kormos Zsigmond kereskedő, háztulajdonost azért utasította el lakásra való igényével a bizottság mert bebizonyosodott, hogy a Str. Cogalniceanu 43. szám alatt is volt egy háza, amelyben jelenleg is bir egy négy szobás lakást és azt eladta, holott a lakásban tovább is lakhatott volna, ha a házat el nem adja. A Calea Bihorului (Nagyváradi-ut) 10. szám alatt két egy szobás lakás üresedett meg, amelyekre nem kevesebben, mint tizenegyen nyújtottak be kérvényt. A bizottság két Astragyrbeli alkalmazottnak utalta ki a lakásokat.

Aradi színész

Amerikában.

(Herold Ede szerződése egy new-yorki magyar színházhoz.)

A dollárok hazája még ma is valami messzi álomszerű és aranyos fényel vonza maga felé azokat az európai egzisztenciákat, akik még a béke boldog ideje óta Amerika ezernyi lehetőségét tartják az egzisztencia biztos bázisának. Nem véletlen, hogy éppen a művészek azok, akik Amerikába vágyódnak, éppen verük összetételénél fogva, éppen a mesterségüknel fogva, amely mostoha és kegyetlen hozzájuk itt az óhazában. Kiváló hírlapírók, nagyon jó nevű művészek, színészek és zenészek keresik az életfeltételek és a boldogulás lehetőségeit a felhőkarcolók óceánontuli világában. Hogy csak egész közeli példákat mondjunk, ittjárt Aradon legutóbb Pataky Vilma és Vajda Frigyes, aki több estén át szórakoztatták a Városi kávéház közönségét. Ez a két művész is néhány hete már Amerikába készülődött és egy-két vendég szereplés után nemsokára hajóra is szállnak.

Kevesen vannak Aradon, akik ne ismernék Herold Edét, a Vadember vendéglő egyik tulajdonosát. Tíz évig színészkedett az aradi színházban, minden szerepben jót alkotott, azután valamilyen szerencsétlen hiülés következtében annyira elrekedt a hangja, hogy kénytelen volt a színpadtól visszavonulni és mint annyi más művészember, valami polgári foglalkozás után nézni. Így lett azután az aradi Vadember egyik vezetője és tulajdonosa. Időközben visszanyerte a hangját is és a régi tűz, a régi szerelem a színpad iránt ismét fellángolt benne. Azt mondják, Amerikába megy ki egy magyar színházhoz. Ma délben fölkerestük és ugylátszik, hogy Herold távozása Aradról Amerikába nem pusztán szóbeszéd, hanem tény. Herold kérdéseinkre ezt felelte:

— 1920-ban váltam meg az aradi színházról, vendéglős lettem és állandóan levelezést tartottam fenn amerikai rokonaimmal. Két sógorom van kint Newyorkban: Sztonkovic József gyáros és Eigenbrot József üveg- és porcellánfestő. Ugylátszik, jól molet a dolgok odakint, mert két esztendő alatt több, mint hatvanezer leit küldtek nekem segélyképpen, amíg valahogy elhelyezkedtem. Talán ez volt az oka annak, hogy fölbredt bennem a vágy Amerika iránt és elhatároztam magam, hogy érdeklődni fogok a newyorki magyar színészet sorsa iránt, hátha el tudok helyezkedni odakint. Néhány nappal ezelőtt írta az egyik sógorom, Eigenbrot József, hogy az egyik newyorki magyar színháznál az ő segítségével sikerül majd elhelyezkednem és azt hiszem, hogy idén tavasszal már ott énekelek Amerikában. Ha csak néhány esztendőről is van szó, mégis visszatérek a régi pályámhoz, amelyhez olthatatlan szeretettel ragaszkodom éppen úgy, mint ahogy néhány évi amerikai éneklés után vissza fogok térni Aradra is — mert itt akarok megpihenni, a művészetnek, álmodnak és amerikai turnéknak vége kell, hogy szakadjon.

Herold aktái egyébként a miniszteriumban vannak és minden valószínűség szerint hamarosan

visszakerül a kivándorlási engedély, amely az aradi színház régi tagjának az amerikai boldogság régen vágyott lehetőségeit fogja megfizetni.

Törvény az egészségről.

(Orvosi bizonyítvány nélkül nincs házasság).

Az elmúlt év őszén a közegészségügyi, munkügyi és népjóléti minisztérium az ország egészségügyi szolgálatának egységes átszervezését határozta el s megbízta az egészségügyi vezérigazgatót, hogy a nemibetegségek és prostitúció terjedése elleni hathatósabb küzdelemről is terjesszen elő törvényjavaslatot. Ezt a törvénytervezetet február elsején kezdte tárgyalni a Bucarestbe összehívott öttagú különbizottság s rövidesen már a parlament elé is kerül. Az ötvennégy szakaszból álló tervezet legfontosabb intézkedése, hogy *kötelezővé teszi a nemibetegségek kezelését és az egészségügyi hatóságokhoz történő bejelentését.* A vérban szenvedő betegeket külön nyilvántartásba veszik, kezelési könyvecskéket kapnak, és egészségügyi felügyelet alá kerülnek, amely alól ha önkéntesül kivonják magukat, 500—1000 lei pénzbüntetésben, súlyosabb esetekben pedig a törvényszék ítélete alapján legkevesebb tíz napi elzárásban részesülnek.

Azok a személyek, akik nem nyújtanak elég biztosítékot arra, hogy a bejáró kezelésnek rendszeresen alávetik magukat, vagy akik foglalkozásuk, életmódjuk szerint a nemibetegségek továbbterjedésére alkalmasak, kórházi kezelésre kényszeríthetők. A törvénytervezet 11. pontja kimondja, hogy a nemibetegségek továbbterjesztése vétségként képez s szabadságvesztéssel büntethető.

A 12. paragrafus arról tartalmaz intézkedést, hogy a nemibetegségben szenvedők teljes gyógyulásukig házasságra nem léphetnek s ezért a törvény életbeléptetésétől kezdve az állami anyakönyvvezető előtt *házasságot csak azok köthetnek, akik orvosi bizonyítványt mutatnak fel arról, hogy semmilyen fertőző (nem) betegségben nem szenvednek.* A nemibetegségek terjedésének megelőzése érdekében azt is elrendeli a tervezet, hogy a fiatalulók tízenöt éves koruktól, a gyárak, magánüzemek, műhelyek, közintézmények, közüzemek, bányák és gazdaságok munkásai és munkásnői, a házaló kereskedők és cselédek havonként legalább egyszer orvosi vizsgálatnak kötelesek magukat alávetni. A városi orvosi hivatalok alá rendelt orvosok vezetése alatt álló egészségügyi erkölcs-rendőrség fogja mind a két nembeli ügynökeivel a közigazgatási rendőrség mostani hatáskörének megszüntetésével a prostitúció feletti hatósági felügyeletet gyakorolni, a nemibetegségek és prostituáltak nyilvántar-

tásáról és orvosi vizsgálatáról központi iroda gondoskodik, a szükséges bejáró kezeléseket pedig a díszpenzórhanok (mostani poliklinikai ambulátoriok) végzik. Az állam megelőző és jóléti tevékenységének kifejtésére javítóintézetek, menhelyek és velük kapcsolatosan elhelyező irodák felállítását kívánja a javaslat, amely szigorú rendelkezéseket foglal magában arra vonatkozólag is, hogy senkit huszonegy éves kora előtt a prostituáltak nyilvántartásába bejegyezni ne lehessen, hanem akármilyen fiatalosodott, hogy erkölcsstelen életmódot folytat, a törvényszék elé s onnan a javító intézetbe kerüljön, ahol nagykorúságának eléréséig lehet tartani.

Bomba egy budapesti szerkesztőségben

Rassay Károly lakására is bombát vittek. Meghínsult merényletek

Budapestről táviratozza tudósítónk: Tegnap este nyolc órakor egy félig katonai, félig civilruhás ember egy hordárnak csomagot adott át azzal a megbízással, hogy vigye el azt Az Est szerkesztőségébe. A hordár átvette a csomagot és felvitte Az Est Erzsébet-körúti szerkesztőségébe, ahol a telefonos kisasszony vette át. A kisasszony, minthogy Az Estnél már nem voltak fenn a szerkesztőség tagjai, a csomagot beadta a Magyarország szerkesztőségébe, ahol azt gyanusnak találták és felvitték a főkapitányságra. Itt felbontották az egy kilogramm súlyú, harminc centiméter hosszú csomagot. A szakértő megállapította, hogy a csomagba helyezett dobozban *kézigránát van.* Ha valaki fessegetni és kibontani akarja volna a csomagot, a kézigránát felrobban és a zárt teremben levők életében kárt okoz, ezenkívül az egész berendezést szétrongálja.

Ugyanakkor a félig katonaruhás ember személyesen felment Rassay Károly nemzetgyűlési képviselő lakására és hasonló csomagot adott át, amit Rassay gyanusnak talált és a rendőrségre telefonált. Szakértő bontotta fel a csomagot, amelyben szintén bomba volt. Erről is azt állapította meg a szakértő, mint arról, amelyet Az Est szerkesztőségének szánták. A rendőrség a legszelesebb körben megindította a nyomozást, hogy a félig katonaruhás

kezéseket foglal magában arra vonatkozólag is, hogy senkit huszonegy éves kora előtt a prostituáltak nyilvántartásába bejegyezni ne lehessen, hanem akármilyen fiatalosodott, hogy erkölcsstelen életmódot folytat, a törvényszék elé s onnan a javító intézetbe kerüljön, ahol nagykorúságának eléréséig lehet tartani.

embert kézre kerítse és egyúttal jelentést tegyen az esetről Rakovszky Iván belügyminiszternek. Tudósítónk előtt Rakovszky belügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Ha a merénylet valóban bizonyul, a bűnösöket minden eszközzel kézrekerítik és a legkíméletlenebb megtorlásban részesülnek, hogy ilyesminek egyszer és mindenkorra véget vessünk.

Budapestről táviratozzák: A Rassay Károly és Az Est elleni bombamerénylet ügyében a legérélyesebb nyomozás folyik. A nyomozást Horváth Antal rendőrfőtanácsos és Angyal László detektívőrcsoportvezető vezetik. Kihallgatták a két hordárt, akik a csomagot vitték. Szabó Imre hordár a csomagot átadó fiatalembert 20—24 év körülinek borotváltarcúnak látta. A másik hordár, Dvorszky Imre, aki a Miklós Andornak címzett csomagot vitte, kijelentette, hogy neki azt egy magistermetű, sovány fiatalember adta át. A belügyminiszter a nyomozásban személyesen intézkedett és a nyomravezető jutalmazására 100.000 koronát tűzött ki.

Budapestről táviratozzák: Marinovich Jenő rendőrfőkapitány a merényletről kijelentette, hogy a csomagban volt kézigránátok régen nem használt kimustrált kézigránátok, amelyeket a hadseregben már régen nem használnak és ez a körülmény megkönnyíti a nyomozást.

A függöny legördült. (A színpadtól visszavonult művészekről.)

Dr. Vörös Lászlóné, Blidár Valy.

Egy emeleti lakás ajtáján csöngetek be és a csöngetésre egy szobaleány dugja ki a fejét az ajtón.

— Kérem jelentsen be a nagyságos asszonynak! — mondom én és már készítem a névjegyemet, hogy a szobaleánynak átadjam.

— A nagyságos asszony nincs itthon, bent van az üzletben! — mondja a szobaleány.

A színésznő, aki már nem színésznő, az üzletben van. Poézis és üzlet, színpad és realizmus, ezek jutnak az eszembe, amíg lefelé haladok a léposón, hogy dr. Vörös Lászlóné-Blidár Valit az üzletben keressem fel. Délelőtt háromnegyed 11 van, tehát még nincs itt a vizit ideje, de én már vizitelek és dr. Vörös Lászlóné prémes bundában, utcai toalettben és kalapban fogad az artistikus szépségű Salon Artistique-ban. Az üzletben. Az ő üzletében. Egy zöld plüssel bevont diványon kínál meg helyet, velem szemben ül le

egy fotólyba. Cigarettás doboz tesz elém, ő is rágyújt, én is.

— Most pedig mondja meg, hogy mire kíváncsi?

— Miért vált meg nagyságos asszonyom a színpadtól?

— Hogy miért?! . . . Mert egy jobb szerződést kötöttem, mint amelyet színházi direktorokkal kötöttem volna. Ez a jobb szerződés az a szerződés, amelyet a férjemmel kötöttem egy egész életre. Meg most már látom, hogy a színpálya magyar színésznőnek ma már nem pálya! Legalább is nem jó pálya. Amikor férjhez mentem, persze erre még nem gondoltam. Hiszen azért mentem a férjemhez feleségül, mert szerettem őt.

Megkérdeztem, hogy végleg búcsút mondott-e a világot jelentő deszkáknak és kérdésemben hivatkoztam arra, hogy Varsányi Irén és Márkus Emilia is férjes asszonyok, mégis játszanak.

— Igen, úgy érzem, hogy örökre

búcsút mondtam azoknak a deszkáknak, amelyek számomra mégsem az egész világot jelentették. Bizonyítja az a körülmény, hogy már öt esztendeje megváltam tőlük és mint hivatásos színésznő nem is kíváncsi vagyok vissza rájuk! Talán majd jövőre, egy négyletti estén, egy szép vigjátékban ismét játszom! De csak, mint műkedvelő.

Elnézem törekényen finom alakját, érdekesen szép arcát, amelyeknek nagyszerű dekorációja a háttér. Képek, perzsaszőnyegek, vitrinek és kis asztalkák művészi szépségű csecsebecsékekkel. Azt kérdezem, hogy nem sajnálja-e a színpadot, mert bizonyára vágyakozott utána, s azután megszerette és sikerrel is voltak.

— Színésznő akartam lenni, mert szerettem a színművészetet. Budapesten a Vigszínház színikolájában tanultam Balassától, Fenyvessy Emiltől és Góth Sándortól. Ők is szerettek, én is szerettem őket. Két év után vizsgáztam a „Tatárjárás” Mogyoróssy önkéntesében. Akkor még volt egy, kis énekhangom és operettszubrettet akartak belőlem csinálni. Azután Füredy színházához szerződtem Pécsre, ahol vigjátéki szubrett lett belőlem. Szendrey Mihály, Aradra hozott. Az első egyike, akivel itt megismerkedtem, dr. Vörös László volt. Ő udvarolt nekem és én játszottam. A Feltékenységben, Herczeg „Kék róka”-jának Lencsi szerepében és még sok-sok darabban és azt hiszem, hogy sikerem is voltak. Egy, azóta már Aradról eltávozott, férjhez ment, sőt már el is vált színésznő intrikája és az én férjhez mentem: lem felbeszakították induló művészi karrieremet.

Egy pillanatra lehunyja a szemét, elgondolkozik és azután ezt mondja:

— Öt éve, hogy férjhez mentem. Nem sajnálom a színpadot, csak egyet. Azt, hogy eladtam akkor az összes színpadi ruháimat. Hogy szíjnön meg minden kapcsolat kötöttem és a színpad között. Ezek voltak a megfogható emlékeim és most már nincsen meg belőlük semmi. Egy darab se. Ezeket sajnálom.

— Most műtárgyak és művészi értékű antikvitások fizetével foglalkozom. Mindig voltak ilyen dolgaim, mindig szerettem ezeket! Ebből is láthatja, hogy több az érzékem az élet realizmusai, mint a színpad utáni rajongás iránt!

A szemében mégis valami bánat tükröződik vissza, most, hogy rövid és szép színpadi multjának emlékeit idézte vissza. Kézcsókra nyújtja keskeny, finom kezét, elbúcsuzunk és dr. Vörös-Blidár Vali, aki ha a színpadon marad Bárány Vali lett volna, már ismét az üzletével foglalkozik, utasításokat ad az üzletében levő képkeretezőnek. Blagófi Jován.

Áltöldi csárda és egyebek

(Nagyszabású műsoros estély az ATE javára — A részletes program.)

Csendben, minden feltűnés nélkül oly nagy méretű, változatos programu estély előkészítésén fáradozik Aradnak e tekintetben már kipróbált hölgygárdája, amely arányában, kivételében és külsőségében magasan feléje fog emelkedni az iteli mozgalmas farsangi estélyeknek. A napokban már rövid hírben közölt műsoros estély *Vásárhelyi* Janka fővédnöksége alatt a negyvennégy éve fennálló *Aradi Torna Egyesület* anyagi felsegítését célozza, melynek sikere érdekében *Dörner* Jánosné fáradozik, körültekintő munkásságához az elit-társadalom színe-java ajánlotta fel segítségét. A nagyszabású estélyre vonatkozó részleteket röviden a következőkben ismertetjük:

A bemenetelnél a kellemesen fűtött s szőnyeggel elzárt folyosóra nyíló ruhából az előszobán át egy hamisítatlan alföldi csárdába jutunk, hol a forgács-ógér miatt tűrődli ruhába öltözött hölgyek szolgálják fel a Hegyalja legfinomabb borait *Bauer* Gyuláné vezetésével. A nagyterembe való belépésnél üdítőleg fog hatni a szenzációs díszítés, amit még Aradon nem volt alkalmunk látni. Balra nyer elhelyezést a sportszerűen beállított büffé, mely lukullusi élvezetet ígér gazdagságánál, finomságánál fogva. A büffében *Dörner* Jánosné, *Rácz* Józsefné és *Faragó* Gyuláné vezetése alatt 25 uraszony fog felszolgálni. A terem bal felső sarkában egy igazi nyári kertihelyiség pazar külsejével csalogatja tortára, fekete kávéra, fagyalatra a közönséget. Itt a cukrázda vezetése báró *Neuman* Alfrédné, a pezsgősátor pedig *Stauber* Józsefné kezében van letéve, ami már előre biztosíték, hogy mindenki kellemesen érezheti magát. A trafikban a jelenleg legjobb Carpatia cigarettát fogják árusítani.

Az estély bevezetése egy intim, változatos és rövid műsor. Egy alkalmi prólógot és a Konferansz szerepét *Strasser* Ada vállalta el, *Timkó* Margitka nagyszerű zongoraszámai után *Birkenheuer* Katóka és *Kolb* Ella kedves "ocócó" táncá következik. Dr. *Ungár* Ernő hegedűművész szólója után *Paguba* Athéne román táncá frissít fel, majd *Galetta* Ferenc kellemes hangján *Ferenczy* István tanár két szerenádjára csendül, ami után utolsó számnak meglepetés készül, amit a rendezőség a legnagyobb titokban készít elő. Műsor után tánc lesz reggelig, amihez *Kovács* Kálmán kitűnő zenekara szolgáltatja a zenét. A szokásos szerpentincsa mellett többek között egy régen nem kultivált társasjátékot, az élő postát eleveníti fel a rendezőség úgy, hogy a belépőjegy mellé adandó számokra kell címezni a levele-

ket, melyeket egy urnában gyűjtenek össze és egy táblán jelzik a címzetteknek átvétel végett. A leg több szerelmes levelet kapott nő és férfi értékes díjazást nyer. A többi játék mind meglepetésnek készül.

Szenzációs lesz az ez alkalomra kiadandó rendkívüli ujság, melynek szellemes tartalma, valamint az estély részletes ismertetését felölelő cikkek, humoreszkek és rajzok kedves emléke marad az estély résztvevőinek. Külön érdekessége még az estély előkészületének az, hogy a főtéri kereskedők az ATE iránti szimpatiaiból a mai naptól fogva kék-fehér színű kirakatokat, kiállításokat készítenek, hogy a reklám minél fényesebb legyen. Az estélyre külön meghívókat nem ad ki a rendezőség, ellenben az estélyi ruha kötelező. Ismerve a rendező hölgyek agilitását, alapos szaktudását és meleg szeretetét az ügy iránt, előreláthatólag a szezon legszebb, legeredményesebb műsoros estélye lesz vasárnap, 25-én este a Fehér Kereszt nagytermében.

EZ ARAD!

Mi van a helyednél?

Nem lehet tudni. Eltűnik. Bélyeggyűjtő Ön? Akkor nyilván tapasztalhatta, hogy külföldi levelei helyeg nélkül érkeznek a címére. Ön, a bélyeggyűjtő, azért levelez Mezőpotámiával, vagy Yucatánival, mert kollekciójából hiányzik a mezőpotámiai enyveskezes 10 millireiszos, vagy a yucatániai láma arcképevel díszített ökörszarvkoros új kibocsátású sorozat. Mezőpotámiai Andor, vagy Yucatán Elek szívesen válaszol és a börtékijét teliragasztja a legkülönbözőbb sorozatokkal. Amire Önhöz érkezik, eltűnt az enyveskezes 10 millireiszos a börtékről. Enyveskezes dolog ez. Azt állíthatja feltételezni, hogy a feladó, maga is bélyeggyűjtő lévén, a címzettnek, a ki szintén az, — ne ragasszon kelendő értéket a levelére, vagy pedig egyáltalán portó nélkül küldje el.

Utközben is gyűjtenek bélyegyet, Yucatániától Aradig. Így tűnik el a láma ökörszarvkorója, a kilenc és fél recés. Mert a rece is fontos, minél több recés a bélyeg, annál ritkább. Ritka rece, ritka buza, ritka rozs. Az aradi bélyeggyűjtők levelei bélyeg nélkül érkeznek és még sincsenek megportózva. Valaki szintén rajong Yucatániáért... Az aradi gyűjtők yucatánorognak például az odaváló kétpupu tevés öt pezetésért. Ha a tevé egyik lábán sántít, az a legerősebb fajta bélyeg, azt biztos leszedeik. Ha a víznyomás a két pup között van, vagy két víznyomás van egy pupon, vagy a tevé nem a sánta lábán, hanem a pupján jár, akkor egyáltalán el se küldi a feladó, olyan értékes. És ha elküldi, eltűnik a tevé. Ki az, ki ilyet tevé? (f. t.)

Románia megőrzi semlegességét

(Elkerülhetetlen az új görög-török háború.)

Bucurestiből jelentik: A külügyminiszterium körében határozottan cáfolják a külföldi lapokban megjelent azon hírt, hogy Románia hajlandó fegyveresen is résztvenni a keleti konfliktus elintézésében. Hivatalos körök szerint Románia szigorúan semleges magatartást tanúsít és a román kormány csak az ország speciális érdekeinek megvédésére vigyáz.

Konstantinápolyból jelentik: Török körökben a görög-török háború újabb kitörését elkerülhetetlennek tartják. Görögország az új háborúra itteni hírek szerint máris nagy előkészületeket tesz és minden fegy-

verképes embert katonai szolgálatra hívnak be. (Rador.)

Angorából jelentik: A török nemzetgyűlés holnap kezdi meg a török béke delegátusoknak Lausanneban átnyújtott békeszerződés tárgyalását.

Angorából jelentik: Izmed és Kemal pasák lelkes fogadtatás közepette a városba érkeztek. Izmed pasa a népbiztosok tanácsában jelentést tett a lausannei helyzetről. A nemzetgyűlés zárt ülésben hallgatja meg a referálást. Jólétesült körök abban a reményben élnek, hogy a nemzetgyűlés jóváhagyja az Izmed pasa által javasolt megoldást a gazdasági kérdésben.

Izgalmak a magyar nemzetgyűlésen.

(Bogya és Drózdny képviselők botránya.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésének megkezdése előtt a folyosókon a képviselők izgatott hangulatban tárgyalták a merénylet ügyét. A merényletet pártra való tekintet nélkül mindnyájan elítélik. Az összes ellenzéki pártok meggyeztek abban, hogy a merényletet a napirend előtt a párt egy-egy tagjával szóvátéttetik. *Szítovszky* elnök az erre vonatkozó ajánlatot elfogadta és kijelentette, hogy a Háznak pártkülönbség nélkül állást kell foglalnia a merénylet kérdésében. *Propper* Sándor szociáldemokrata a parlament folyosóján közölte, hogy napokkal ezelőtt egy gyermek az ő címére is hozott egy csomagot és azt mondotta, hogy abban cukorka van, de a felesége nem fogadta el a csomagot azzal, hogy a címzésben bizonyára tévedés van. Amikor az ülés megnyitása után *Rakovszky* Iván belügyminiszter belépett az ülésterembe, „mondjon le!” kiáltások fogadták. Az elnök állandóan rázta a csengőt, de a lemondást követelő kiáltások által keletkezett zajt nem tudta elfojtani. *Huszár* Károly emelkedett fel szólásra, aki kijelentette, hogy az ügyet tárgyilagosan kell tárgyalni, mert ő azt hiszi, hogy ebben a kérdésben nincsen nézeteltérés. Kijelentette, hogy ő senkit sem akar gyanúsítani és a pusztá tény, hogy egy képviselő és egy lapszerkesztő, sőt családtagjaik ellen szándékoztak elkövetni bombamerényletet, készítetté szólásra. Ha zsarnoki uralom volna, mint Kun Béláék idején...

Nagy Ernő közbeszól: És a mostani!

Erre kitért az izgalom a Házban. Nagy Ernő szavait a képviselők felháborodva utasították vissza. Az elnök a nagy zajban hiába rázta a csengőt. Végül elült a lármá és *Huszár* Károly folytathatta beszédét. Kijelentette, hogy a képviselők hamis vágyakra viszik a dolgot és így az ügynek, amelynek szolgálni akarnak, sokat fognak ártani. Azt akarjuk tudni, hogy

a kormánynak és a nemzetgyűlésnek mi az álláspontja és mit szándékozik tenni. Elismeri, hogy a hazáért az életét is mindenkinek fel kell áldoznia, de ha az ország megmentéseért másnak az életét akarják feláldozni, ezt elítélem. Senki sem jogosult szembeállni a törvénnyel. Akik az ország elöltségének tartanak, azt tessék bíróság elé állítani. Itt beteg agyvelű emberekről és nem párttörékvésekről van szó. A nemzetnek egy kívánsága van: legyen vége a vérontásnak! Azt hiszi, hogy a belügyminiszter példát fog statuálni és intézkedései megnyugtatók lesznek.

Ezután *Peidl* Gyula szólalt fel. Megemlíti, hogy ezelőtt hasonló nemű dolgokért a legerélyesebb megtorlást követelték. Az egységes párt részéről *Berkv* József szólalt fel és elítélte az önbíráskodást. A kormány mindig legitim eszközökkel dolgozott. (Nagy zaj a szociálisták között.) Nemcsak a szociálistáknak, hanem nekik is joguk van a megtorlást sürgetni. (Ujabb zaj.) A megtorlás után azoknak van joguk a legkevésbé kiabálni, akik a gazságok szellemi kitalálói voltak. (Óriási zaj.) A kérdést nem lehet pártpolitikai szempontból tárgyalni. Nem szabad elfelejteni, hogy a nemzet nyolc év alatt annyira enerválódott, hogy nem csoda, ha közöttünk gonosztevők és bolondok járnak. A kormányt, amely az országot súlyos körülmények között vezeti, nem lehet felelősségre vonni. A kormány ezeket az eseteket a legnyomatékosabban visszautasítja. Minden egyéni akció megtorlandó. Meg van győződve, hogy a kormány vállalja ezért a felelősséget és elvárja tőle a legszigorúbb vizsgálatot s megtorlást. A legnagyobb sajnálatát s felháborodását fejezi ki az esettel szemben és meg van győződve, hogy a belügyminiszter a legriégebben szembeszáll a törekvésekkel.

Pakots József, *Drózdny* Győző, *Meskó* és *Létay* Ernő hasonló értelemmel szólaltak fel. *Rakovszky* Iván bejelentette, hogy lehetetlen, hogy ebben az ügyben nézeteltérés legyen a nemzetgyűlés bármely pártja vagy tagja között. Eppen ezért csodálkozva hallja az ingerült közbeszólásokat egymás

ellen akkor, amikor mindnyájan egyet akarnak. Közönséges bűncselekménnyel állunk szemben. A ki azzal azonosítja magát, az gazember. (Nagy taps.) Majd ismertette a merénylet lefolyását.

A napirend után a folyosón **Bogya János tetteleg inzultálta** Drózdtyt, aki viszonzta az inzultust. Az incidens a parlamentben elhangzottak miatt történt. A verekedő képviselőket Huszár Károly választotta szét. A folyosón az eset nagy izgalmat keltett.

HIREK.

— **Petőfi-ünnepély.** Marosvásárhelyről jelentik, hogy ott tegnap a városi színházban Petőfi-emlékünnepélyt rendeztek. A színházat zsúfolásig megtöltötte a közönség. A marosvásárhelyi intelligencia Herczeg Ferenc egy darabját adta elő, melynek a címe Petőfi a költő és halála. A darabnak nagy sikere volt.

— **Rasin holttestét elhamvasztják.** Prágából táviratozzák: Az elhunyt Rasin dr. pénzügyminisztert egyházi szertartás nélkül temetik el. Ennek az az oka, hogy Rasint kivánsága szerint krematóriumban hamvasztják el és az egyház nem hajlandó a szerinte a vallással ellenkező halott-hamvasztásnál résztvenni.

— **Vonatkésések a hóvihár miatt.** Tegnap délután a Bucuresti felé induló gyorsvonat csak nagy késéssel hagyta el az aradi pályaudvart. A késés oka az, hogy Erdélyben nagy hóviharak dühöngenek, ami a vasúti forgalomra jelentékeny mértékben bénítólag hat. Nemcsak Aradról, hanem több nagyobb erdélyi városból is késéssel indulnak a vonatok. Két-három óras késések napirenden vannak. Így tegnap a bucarestii gyorsvonat este 10 órakor indult el az aradi állomásról. Ezzel szemben a Budapest felől érkező esti személyvonat mindössze husz perces késéssel érkezett Aradra.

— **Az osztrák kölcsön sikerült.** Bécsből táviratozzák: Grüneberger külügyminiszter kijelentette, hogy azok a tárgyalások, amelyeket a legutóbb Londonban, Párisban, Brüsszelben és Hollandiában folytattak, teljes eredménnyel jártak. Biztosan tudja, hogy megkapják a népszövetségi kölcsön első részét, amely biztosítja az osztrák államháztartás zökkenés nélküli továbbvitelét.

— **Választási mozgalmak a Lloydban.** Irtunk arról, hogy a Lloyd-társulat vasárnap tartja tisztújító közgyűlését, amelyet mozgalmassal választási kampány előz meg. Az elnöki tisztség betöltésénél új név került kombinációba. Adler Andor nagykereskedő, akinek személyére nézve a Lloyd összes pártjai és frakciói megegyeztek. Az alelnöki állásokra Goldschmidt Sándort, Fejér Gábert és Nemess Gézárt is kandidálják és a titkári állásra dr. Goldzieher Albertet is jelölik. Szó van arról, hogy igazgatóul Tenner Lászlót választják meg. A vasárnapi tisztújító közgyűlés izgalmas lefolyásának ígérkezik.

— **Eljegyzés.** Grün Béla (Arad), Róth Ilus (Satu-mare) jegyesek.

— **Ujból megjelenik az Uj Kelet.** Hónapokig tartó kényszerű szünetelés után kedden ismét megjelent az Uj Kelet, az erdélyi zsidóság magyar nyelvű napilapja. Az Uj Kelet most bejelenti, hogy az összes zsidó érdekek organuma lesz.

— **Uj kézimunkakönyvek** érkeztek Kelet hírlapiroda.

— **A kalocsai érsek temetése.** Kalocsáról jelentik: Várady érsek temetése ma reggel kilenc órakor impozáns módon ment végbe. A temetésen jelen voltak: Csernoch János hercegprímás, Schioppa L. pápai nuncius, Hannauer, Zdravetz és Fetscher püspökök. A kormányzót Soós altábornagy, a kormányt pedig Klebelsberg Kunó gróf képviselték.

— **Az aradi sorozások.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság a következő napokon tartja az 1924. évfolyambeli ifjak sorozását. A sebsi (borossebesi) járásban lakókat március 2—4-ig, terovaai járásban 6—12-ig, a radnai járásban 14—16-ig, aradi járásban 18—21-ig, pecical járásban 23—27-ig, ujaradi járásban 29—31-ig, perjámosi járásban április 3—5-ig, nagyszentmiklósi járásban április 11—13-ig, ineu (borosjenői) járásban április 20—23-ig, Aradon a következő napokon tartják a sorozást: Első kerületben április 15-én, második kerületben április 16-án, harmadik és negyedik kerületben április 17-én és az ötödik hatodik kerületben április 18-án.

— **Ausztria feloszlatja a titkos szervezeteket.** Bécsből táviratozzák: Az antant képviselői megjelentek a kormány elnökénél és jegyzéket nyújtottak át, amelyben nyomatékosan figyelmeztetik az osztrák kormányt a st. germaini békeszerződés határozmányaira, amelyekben az osztrák véderő lét száma pontosan meg van állapítva és azt tul nem léphetik. A titkos szervezetek létesítését pedig egyszerűen megtiltják. A jegyzék felszólítja a kormányt, hogy intézkedjék azonnal a meglévő titkos védelmi alakulatok feloszlatására és azoknak a szervező személyeit pedig büntesse meg. **Grünberger** külügyminiszter kijelentette, hogy az esetleg meglévő titkos szervezetek a kormány akarata ellenére létesültek és különben pedig az antant felszólításának eleget fog tenni.

— **Barics Gyula elhagyta a kórházat.** Barics Gyula, az aradi kedvenc művésze tegnap felgyógyultan hagyta el a kórházat. Ma már annyira jól érezte magát, hogy a városban sétát is tehetett. A közönség bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy a kitünő művész már teljesen egészséges.

— **Szabadelőadások a lyceumban.** A Moise Nicoara lyceumban minden hétfőn és csütörtökön délután hat órakor szabadelőadást tartanak a nagyközönség részére. E hó 22-én a román irodalom köréből tart előadást Damian Elena román liceumi tanárnő és N. Pauesti ügyész.

— **A bérkocsi-díjak.** Gritta Ovidiu rendőrprefektus tegnap értesítette a bérkocsisok ipartársulatát, hogy a nemrég felemelt bérkocsi tarifában változtatást rendelt el, amennyiben a város belterületén egy utért nem 15, hanem 10 leit kérhetnek a bérkocsisok. A város belterületén kívül esik az állomásra vagy bármelyik külvárosba vivő bérkocsi ut.

— **Értesítjük az összes aradi tanár és tanító urakat,** akiknek a Közélelmezési hivatal által láttamozott huszjegyük van, hogy f. hó 22-én d. u. 3-tól a Fertig-féle hentesüzletben, Str. Metianu (Forray-u.) husziosztás van. A kiosztás a rendes arányban történik. Közélelmezési hivatal.

— „Olla“ gummi föltétlenül biztos

Mold Józsefet letartóztatták.

A milliomos Mold panamát. — Évek óta folyt a lopás a CFR-nél

Az Aradi Közlöny foglalkozott azzal a milliókra menő lopással, amelyet a CFR. aradi kerületének kárára követtek el. Ma olyan szenzációs adatokat sikerült szerznünk ebben az ügyben, amelyeknek alapján megállapítható, hogy egy minden képzeletet felülmuló panamáról van szó. Az egész panama vezetője és szellemi irányítója **Mold József CFR.** főtisztviselő volt, akit tegnapelőtt este nyolc órakor a kihallgatott tanuk vallomása alapján, akik rendkívül súlyos és kompromittáló adatokat tártak fel ellene, **az aradi rendőrség letartóztatta.** Ebben a nagyszabású panamában egy jól szervezett társaság működött, amelynek tagjai természetesen anyagilag érdeklve voltak. A társaság igyekezett körülvértetni magát minden oldalról, nehogy a hatóságok vagy esetleges ellenőrző szemlék valamit felderítsenek.

A CFR-nél dolgozó munkásoknak, akiknek esetleg tudomásuk volt a panamáról, szigorú fenyegetések kényszerítő hatása alatt, nem tehettek senkinek említést róla. Ezeket az embereket azzal fenyegették, hogyha szólnak, azonnal el lesznek bocsátva. Természetesen nem szóltak senkinek, mert féltették kényerüket. A nyomozás adataiból valószínűnek látszik, hogy **Mold József és a társaság többi tagjai** valósággal rákényszerítették a velük dolgozó munkásokat, hogy részeseik legyenek a panamában és dacára annak, hogy ismerték az üzelmeket, sőt segítségére voltak Moldnak, mindnyájan földhöz ragadt szegény emberek maradtak. A megfélemlített embereknek köszönheti **Mold József,** hogy a hihetetlenül merész tetteit könnyen és akadály nélkül végre tudta hajtani. Valószínű, hogy igen sokan állhattak Moldnak a szolgálatában, mert a CFR-nél előálló hiányokat minden esetben a **Balla-féle** mechanikus üzletben rendelték meg és kiderült, hogy a **Balla Jenő** mechanikus üzlete **Mold tulajdona volt** és azokat a tárgyakat, amelyeket a CFR-től elloptak, Balla üzletébe szállították, ahonnan megrendelés ellenében visszaküldték a CFR-hez.

A társaság ugy látszik e lvoit készuilve arra, hogy esetleg ez a nagyszabású panama a rendőrség tudomására jut, mert a házkutatások alkalmával a lopott tárgya-

— **Műkedvelői előadás.** Az ineu (borosjenői) állami iskola jól sikerült műkedvelői előadást rendezett **Rossu Péter** igazgató-tanító vezetése alatt. Az árva gyermekek segélyezésére rendezték a műsoros estélyt, melynek egyes számaiban nagyon ügyesen játszottak az iskola növendékei, akiket **Lukács Konstantin** tanító tanított be. Közvetlenül és sok bájossággal monológokat adtak

kat a pincékben és eldugott helyeken elásva találták meg.

A megtalált felszerelések értéke az eddigi megállapítások szerint **több, mint 100.000 lei.** De azt még hozzávetőlegesen sem lehet kiszámítani, hogy hány millióval károsította meg az államot ez a társaság, amely üzemeit már évek óta folytatja.

A panamák főreszese **Mold József** volt, akinek óriási vagyona van Aradon és erdélyi nagyobb városokban vállalatokba és gyárakba befektetve. **Csak az aradi bankoknál több, mint 10 millió lei betéte van.** Mold már a háboru előtt is gazdag ember volt, azonban hatalmas vagyonát a háboru alatt szerezte. A háboru alatt a MÁV. egyik osztályának volt vezetője, akkor feljelentést tett ellene **Bedő Benedek,** volt MÁV. számtiszt 160.000 korona eltulajdonításáért. Moldnak ezt az ügyet sikerült elsimitania. Tekintélyes összeget szerzett Mold azzal, hogy elidegenítette az öccse által feltalált szabadalmazott változarat és azt értékesítette. Néhány évvel ezelőtt megbízták az aradi CFR. kerületének élmezésével. Miközben az élmezést ellátta terményekkel spekulált, amelyekkel nagy összeget sikerült szereznie.

Jellemző Moldra, hogy milyen módon szerezte vagyonát, az, hogy többek között a CFR. központjából hat vagon buza érkezett Aradra. A hat vagon kifogástalan jó buzáról megállapította, hogy emberi élvezetre alkalmatlan. De ezt az emberi élvezetre alkalmatlan buzát eladta **Heller Izrael** dévai kereskedőnek, aki a hat vagon buzát Csehszlovákiába szállította, ahol mindjárt alkalmassá vált emberi élmezésre. Azt a rengeteg összeget, amelyet Mold ily módon összeszedett, különféle vállalatokba fektette. A vállalatokban a neve nem szerepelt, csak a haszonrészesedést köztötte ki magának. Az ő tulajdona volt a **Balla Jenő-féle** magyar-utcai mechanikus műhely, amelyben csak névleg szerepelt **Balla.** Érdeklve volt **Ács elektrotechnikuskánál,** a **Vitcolánál,** a **Mignon cukorkagyárban,** **Horváth József** műszaki üzletében. Teljesen az ő tulajdonát képezi a **Fagus déznai erdőkitermelő vállalat,** a **cluji (kolozsvári) filmgyár,** a **Brád és Soborsin környékén** levő **Mezőégetők és egy Targul-Mureson (Marosvásárhelyen) működő nagyvezeték üveggyár.** Össze sem számítható az az óriási vagyon, amelynek **Mold József** a tulajdonosa. Most a vizsgálat abban az irányban folvik, hogy ezt a hatalmas vagyont **Mold** miképpen szerezte. **Mold József** társaival együtt az ügyességen van letartóztatva, a rendőrség azonban tovább folytatja a nyomozást, hogy letartóztassa a társaság többi tagjait is.

elő **Lázár Livia** és **Fejér Flórika** tanítónők, akiket a közönség szünni nem akaró tapsal honorált.

— **A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak szombat esti táncestélyére** nagyban folynak az előkészületek.

— **Perzsa,** smyrna, etb. szönyegek szakszerű javító műhelye a Spárta szövömuiparban, **Bohuspalota.**

— **Haller Gusztáv meghalt.** Cluj-ban (Kolozsvártól) jelentik: Dr. Haller Gusztáv, aki a magyar rezsim híve polgármestere volt Kolozsvárt, tegnap tragikus körülmények között elhunyt. A hetvenhat éves öreg ur tegnap délután a Park-kávéházban barátainak társaságában sakkozott, egyszerre csak hirtelen rosszul lett fogta el és a következő pillanatban már leesett a székéről. Néhány perc múlva a volt polgármester meghalt. Megállapították, hogy halálát szívizélhüvely okozta.

— **Büntetés után kitoloncolás.** Az aradi államrendőrség befejezte a nyomozást Fejérvári Géza Lajos ügyében, a bíról kiderült, hogy a petroseini bányánál különféle lopásokat követett el. A rendőrség ma megállapította, hogy Fejérvári jugoszlávai illetőségű és utlevél nélkül szűkött át a határon. Fejérvárit büntetésének letöltése után átadják a jugoszláv hatóságoknak.

— **Megtalálták Tutenkhamen szarkofágját.** Luxorból jelentik, hogy megtalálták Tutenkhamen fáraó szarkofágját, amelyet eddig a sírhelyen hiába kutattak. Egiptológiai szempontból a felfedezés rendkívüli beccsel bír.

— **Halál a műfogaktól.** Clujról (Kolozsvártól) jelentik: Tegnap különös körülmények között halt meg Clujon (Kolozsváron) Markovics Herman nagykereskedő. Tegnapelőtt a nagykereskedő vacsora közben lenyelte műfogát, amely azonban nem a gyomorba ment hanem a légcsőben akadott meg. A nagykereskedő fuldokolni kezdett, nyomban orvost hívtak, majd később meg kellett operálni, de a műtét nem sikerült és Markovics tegnap délután meghalt.

Az asszony tartozik követni a férjét

(Érdekes írtat egy aradi válópörben.)

Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott a timisoarai (temesvári) királyi tábla dr. Maria Sándor táblai elnöklete alatt. B. I. aradi tisztviselő felesége nemrégiben elköltözött a férj lakásából, aki már több ízben felszólította feleségét, hogy térjen vissza, de az asszony nem tett eleget a felszólításnak. Ezért a férj hűtlen elhagyás címén válókeresetet adott be az aradi törvényszékhez, ahol nem mondták ki a válást, mert a nő azt mondta a tárgyaláson, hogy férje felszólítását nem tartotta eléggé komolynak és a férj is elköltözött a lakásból. B. I. ügyvédje, dr. Timár Andor utján fellebbezést nyújtott be a timisoarai (temesvári) táblához, ahol megváltoztatták az aradi törvényszék ítéletét, még pedig úgy, hogy kimondták a válást, ama indok alapján, hogy az asszonynak követnie kell a férjét még akkor is, ha előzőleg a férj hagyja el az asszonyt. A tábla döntése ma érkezett az aradi törvényszékhez, amely most jogerősen kimondta a válást.

A jós fakirnál.

(Csak ötven lej egy jóslat.)

Tegnap este a teritékem mellé egy papírszalvétát adtak a Fehér Keresztben. A papírszalvéta mellett egy nyomtatott papiros darab volt, egy röpcédula. A röpcédulát két nyelven nyomták, az egyik oldalát magyarul, a másik románul. A magyar szöveg is románosan hangzott egy küssé, de azért könnyen megértettem belőle, hogy egy világhírű fakir, jós és gondolatolvasó érkezett „városunkba.” Amíg a vacsorát hozták, elolvastam a kis reklámlapot: ő volt az a jós, aki előre megjósolta a nagy európai háborút, a román, szerb és osztrák-magyar uralkodók halálát, a verduni, ojtuzi és marasesti harcokat, meg a híres Vlaicu repülőnek 1500 méter magasságból történt lezuhanását. A kis röpcédula egészen elragadja az olvasót, olyan nagyszerű embernek mondja a jóst. Megjósolja — igéri — hogy mikor válik el a férj vagy feleség egymástól, vagy fordítva. Megmondja, hogy ki mikor házasodik, ki és milyen hozományt lesz a jövődöbelje. Azoknak, akik óhajtik, hogy gyermekeik legyenek, megmondja mit tevék legyenek és hány gyermekük lesz. Különösen büntügyek nyomozásánál ajánlja szolgálatát: ebbeli tudásával „bámulatába ejtette a világot.”

Nó, gondoltam, ezt az embert megtekintem. Egyszer régen, a háború elején, valaki érdeklődött sorsom iránt egy jósnál, aki távollévekről is mondott jóslatot. Ez megjósolta, hogy simán uszom meg a háborút és csodálatosképpen igaza volt. Életemben ez volt az egyedüli nexusom a jóssal, soha még egyenél sem voltam és egy cseppet sem hiszek bennük. De elhatároztam, hogy ezt mégis megnézem. Afrikában járt, meg aztán fakir is, érdekes ember lehet.

Nem csalódtam, tényleg érdekes jelenség volt a tömzsi emberke. Fényes villogású fekete szemei állandóan mozogtak, fölfelé sodort tömött bajusza és sűrű fekete haja török embert sejtített, vagy legálább is tengerimelléki románút. Vasile Pruteanunak hívják. Cipő nem viselt, lábán vastagszövésű fehér harisnya volt. Jóslt nekem, de nem történt szenzáció: nem jóslta meg, hogy a jövő héten öngyilkos leszek és más efféle szenzációt sem mondott. Pedig ilyen szerettem volna. Jó dolgot annál többet jóslt. Megállapította, hogy soha komoly bajom nem volt és betegség nélkül élek 75 évig. De mondott érdekeset is:

— Ön olyan ember, aki csak an-

nak hisz, amit lát. Jó szíve van, de tud nagyon szigorú lenni. Halálos veszedelem előtt állott, de sikerült megmenekülnie. (Kár, hogy nem tudtam róla.) — Jóslt aztán nagy gazdagságot, meg azt, hogy meg-nősülök, de ezekről a nekem érdektelen témákról nem kérdezősködtem bővebben. Szerettem volna, ha nagy harcokat jóslt, de nyugodtnak jelezte életemet. Még jó, hogy nem hiszek neki, másképp már az is nyugtalanítana, hogy 75 évig nyugodtan élek. Hát élet len-

ne az?

Azt mondja a fakirja, hogy ma reggel egy szenzációs esete volt a jósnak. Egy özvegyasszonynak felfedezte a tolvaját és már meg is találták a lopott holmit. Sajnos a nevet nem tudta megmondani. Az ajtaja előtt egész tömeg várakozott. Csak 50 lej egy jóslat, és ha mindenkinek annyi jót ígér, mint nekem, akkor annak, aki még hisz, tud egy szép jövőben, nem is sok pénz azért az az ötven lej.

(Köc.)

Németország dollárkölesönt vesz fel.

(Kritika Lloyd George beszédéről.)

Berlinből jelentik: A német pénzügyminiszteriumban tartott értekezleten részt vettek a bankok képviselői, akik elhatározták, hogy belső kölesönt bocsátanak ki. Konzorcium alakul, amely ötvenmillió dollárnak három évre szóló, kincstári utalványok alakjában való kibocsátását kezdi meg, amit a birodalmi bank garantál. A befizetésnek aranyban vagy devizában kell történnie.

Párisból táviratozzák: A minisztertanács jóváhagyta a százmillió frankos Ruhr-hitelre vonatkozó javaslatot, amelyet most a kamara elé terjesztenek.

Londonból jelentik: A lapok behatóan foglalkoznak az alsóházi vitával és megállapítják, hogy a kormány a szavazásnál csak annak köszönheti többségét, hogy a munkáspárt

husz tagja nem vett részt a szavazásban. Lloyd George beszédével is élénken foglalkoznak. A Westminster Gazette megállapítja, hogy a beszéddel az összes liberálisok egyetértenek, csak az a kár, hogy a beszéd nem két évvel ezelőtt hangzott el.

Párisból jelentik: Tegnap hajtották végre a düsseldorfi polgármesternek állásától való felfüggesztését. A polgármester ugyanis megtagadta azt, hogy a francia hatóságok rendelkezéseit a helyi hatóságok részére továbbítsa. A megszállott területekről egy szénvonat Franciaországba, egy Belgiumba és egy Hollandiába ment. A mainzi Discont bank igazgatóját letartóztatták és huszonöt napi elzárásra ítélték különféle szabálytalanságok miatt.

Mozi.

* A szerelem és testvérszeretetet vivnak harcot egymással a Vallomásban, az Apolló legújabb filmslágerében. A megkapóan szép dráma két nővér tragédiáját eleveníti meg. A Vallomás még csütörtökön és pénteken kerül vetítésre az Apollóban.

* A rejtelmek és titokzatosságok országába, Kina ismeretlen életébe visz bele az Uránia szenzációja, a Ping-Fu-Variete titka. Idegekbe ható, izgalmasan érdekes történet, amelynek főhőse Daré mérnök, kit a iróst-vezér petroleumkutak átvizsgálására küldött, s akit ellenfelei mindenáron meg akarnak semmisíteni. A titokzatos kínai dráma még csütörtökön és pénteken marad műsoron az Urániában.

* A farao hitvese szombaton kerül bemutatásra az Apollóban. A hatalmas alkotás, a világ legnagyobb filmje.

— Székrekedés. A Budapest-jobbparti közokrházakban szerzett orvosi tapasztalatok igazolják, hogy a FERENC JÓZSEF keserűvíz gyomor-bajok, emésztési zavarok, fejfájás és szédülés eseteiben is kitűnő szolgálatot tesz.

A szerkesztésért:

KAROLY JÓZSEF

felel.

Cenzurat.

Dr. V. MARCOVICI

Irodalom, művészet

* A színház heti műsora. Csütörtök: Masa. A. bérlet. Péntek: Bor. Gárdonyi Géza emlékünnepe. B. bérlet. Szombat: Kék mazur. C. bérlet. Vasárnap délután: Aranyadár. Este: Tul a Nagykrivánon. A. bérlet. Huszár Károly vendégfellépéssel.

* A magyar irodalom ünnepe lesz a városi színház péntek esti Gárdonyi-estje, melyen az elhalt nagy magyar író legszebb alkotása, a Bor kerül színre. Péntek este ünnepies keretek között áldoz az aradi színház a halhatatlan Gárdonyi Géza emlékének s ebből az alkalomból L. Kis Mariska drámai művésznő vendégként lép fel a Bor Eszter szerepében. Péntek este a helyárat mérsékeltén emeli a színház és a jövedelem egyrészét Barics Gyula gyógykezelési költségeinek fedezésére fordítja.

* Szuhaneck Oszkár és Tóth Gyula festőművészek kiállításukat a Kulturpalotában, tekintettel az aradi műértő közönség nagy érdeklődésére, egy nappal meghosszabbítják. A kiállítás csütörtök este zárul. Díjtalanul megtekinthető délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.

* Andreescu bucaresti baritonista egyetlen hangversenyét szombaton, f. hó 24-én este 9 órakor tartja meg a Kulturpalotában.

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Elkobozták Károlyi egész vagyonát

(Az államé a vagyon. — Miért ítélték el Károlyit?)

Budapestről táviratozza tudósítónk: Gróf Károlyi Mihály vagyon elkobzási perének tárgyalását ma délelőtt folytatták. A tárgyaláson Nagy Vince dr., Károlyi gróf védője kijelentette, hogy az emberi jogok ligája részéről intervenció történt Károlyi ügyében. A védő hangsúlyozta, hogy az intervenció nem Károlyi kezdeményezésére történt, ellenkezőleg Károlyi ki-

vánja a per folytatását, mert neki érdeke az igazság kiderítése. A budapesti törvényszéken délben Oswald kuriai bíró tanácsa meghozta ítéletét gróf Károlyi pérében. Az ítélet szerint Károlyi egész vagyona átszáll az államra, mert elkövette az 1915. évi XVIII. törvényekben foglalt felségsértést és büntetést

A férj kimenője

(Érdekes történet a Hajós-bállal kapcsolatosan.)

Igy igaz ez, ahogy elmondom. A Hajós-bálon történt a történet egyik fele, a másik fele pedig másnap, több helyen és a végén frappáns csattanó van. De hadd kezdjem ott, ahol a dolog tulajdonképpen kezdődött.

A Hajós-bál hajnali órái. Még vigan szól a zene és a táncosok lelkesen ropják a táncokat (azaz dehogyan is ropják, manapság már nem ropják a táncot, csak úgy finoman libbennek, suhannak, eszuskálnak a párok), ezalatt egy ur. baktat egy melléuccán, öltözéke bakkancs, kamásni, bricsesz és bekecs. Hóna alatt a sárga aktatáska elárulja az üzletembert: Arad egyik legismertebb borkereskedője, bohém hajlamú, szimpatikus ur az éji vándor, aki időközben kiér a melléuccából a főútvonalra és így szól az ott posztoló rendőrhöz:

— Elment már az első kisvonat?
Az első kisvonat még nem jött be ekkor a városba és az uriember le és fel sétált, — várta. Az ucca nem volt néptelen: a Hajós-bál kifáradt mulatózói közül mentek néhányan hazafelé és a bálteremben szerzett jókedvüket tele tudóval szórták szét a hajnalodó éjbe. A mi emberünk, akinek alakja végig vonul ezen a kis történeten, kedvet kapott megtekinteni a bálát, ki mulat és hogy mulatnak, felmegy egy kicsit, ugyis sokáig jön az a kisvonat. Ennek a kisvonatnak azért kellett volna jönnie, hogy a derék borkereskedőt kivigye az álmórára. A Hegyaljára volt utban, tele pénzzel, bort bevásárolni. De, mint mondom, sokára jött a kisvonat, addig, gondolta, felnéz a karzatra. A karzatról lenézett a bálterembe, ismerősöket látott, akik üdvözölték, lehívták, elég az hozzá, álarcos bál volt, meg aztán hajnal felé járt már az idő, a jelmez is megfelelő volt, hát nemcsak hogy lement, hanem még tánra is perdült a kései maszk.

A Hajós-bálban könnyű volt jól mulatni, hősünk is hamarosan belelalt a hangulatba, amihez egy bájos bajadér könnyen hozzásegítette úgy, hogy rövidesen egy nagyobb társasággal együtt az étterembe került. Az étteremben a cigány már nem táncnótákat huzott, hanem az ital mellé a szivhezsőlőket. Nem akarok itt most arról viccelődni, hogy visszaküldte volna a saját vinyettájával ellátott borospalackokat, — régi dolog az már, hogy a borkereskedők nem isszák a „saját gyártmányukat” — ez alkalommal nem volt válogató és vigan mulatott együtt a kedélyes társasággal. Közben persze telt, mult az idő. Nemcsak az első, de tán az ötödik kisvonat is eljárt

már a Fehér Kereszt kapuja előtt, bizony erre nem gondolt, csak mulatott vigan tovább. Telt az idő, futottak az órák és úgy fél kilenckor végre széteszlett a társaság. Ekkor jutott eszébe a kisvonat, meg a Hegyalja, de már ekkor késő volt. Hóna alá kapta az aktatáskát és elment gözbe. Fördött egyet, aludt egy-két verset, közben elharangozták a delet is. Nem baj. Megebédelt a fürdőben, míg aztán délután arra gondolt, hogy jó volna hazamenni. Igen ám, de mit tud az asszony? Kocsiba vágta magát és elhajtattott a család egyik barátjához.

— Na, milyen volt a bál? — kérdezte.

— Szép volt, jó volt — mesélt az illető, aki éjjel után hagyta el az estélyt.

— Na, hogy ha a legjobb barátom sem tudja, hogy én is ott voltam, akkor az asszony sem tud bizonyosan semmit — gondolta magában a borkereskedő barátunk és ismét kocsiba ült, a Marospartra ment előbb, ott jól belegázolt a sárba, aztán a rossz időt, meg az egész Hegyalját szidva, állított be otthon.

Az asszony igen melegen érdeklődött a hegyaljai ut lefolyása iránt, a férj meg beszélt bőven mindenféle borzalmakról és megígérte, hogy nem megy ki többet, nincs az a bor-üzlet — ugymond — amely megérné azt a strapát.

— Hát a bálon hogy mulattál? — szólalt meg egyszer hirtelen az asszony. A férj puff lett. Elsápadt, hebegett, ötölt-hatolt, de nem tudta folytatni. Én sem folytatom ennek a meglehetősen kellemetlen diskurzusnak a leírását, csak kimondom a szentenciát: az asszony egy esztendőre megvonta a férjürem kimaradási engedélyét.

Eddig van a történet. És most, Nagyságos Asszonyom, szives engedelmével, Önhöz intézek néhány szót. Ha kegyed felnézett volna az urával együtt este arra a karzatra, egészen bizonyos, hogy ott mulattak volna reggelig. Nem volt hibás a férje, bocsásson meg neki. A hibás egyedül a Hajós-bál lehetett, mert az olyan volt, hogy aki csak egy kicsit benézett, az egészen belemerült a gyönyörűségekbe, ahonnan pedig nehéz volt kikászálódni reggelig. (6.)

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 21.) Dolár 220, márka 0.01.50, szokol 6.40, dinár 2.10, francia frank 13.50, magyar korona 0.07.50. Kifizetések: Budapest 14, Bécs 320, Berlin 0.0095, Prága 6.45.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Február 21.) Páris 12.80, Berlin 0.0076, London 1002, Newyork 216, Milano 10.40, Zürich 40.10, Bécs 0.0031

Prága 6.42, Budapest 0.08.10. Valuták: Napoleon 760, márka 0.0125 léva 1.25, angol font 1000, francia frank 13.30, svájci frank 40, lira 10, drachma 2.40, dinár 1.90, dollár 219, lengyel márka 0.0076, osztrák korona 0.0030, szokol 6.35.

Zürichi nyitás. (Február 21.) Berlin 0.02.30, Newyork 529.25, London 2495, Páris 32.30, Milano 25.55, Prága 15.65, Budapest 0.19.25, Belgrád 5.0750, Varsó 0.01.40, Bécs 0.0074.50.

Zürichi zárlat. (Február 21.) Berlin 0.02.32, Amsterdam 210.20, Newyork 529.50, London 2497, Páris 32.55, Milano 25.60, Prága 15.625, Budapest 0.19.50, Belgrád 5.07.50, Bucuresti 2.37, Varsó 0.01.40, Bécs 0.007450, bélyegzett 0.0075.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 21.) Napoleon 10300, angol font 12850—13150, dollár 2725—2800, francia frank 166—176, lira 131.50—137.50, márka 0.13—14.50, osztrák korona 0.03.85—4.65, leu 12.50—13.50, szokol 80.50—84.50, svájci frank 515—535, dinár 26—28, lengyel márka 0.07—8, léva 15.50—16.50, hollandi forint 1080—1115.

Egy kísérlet mindenkit meggyőz arról, hogy a

„KALLA“

halkonszervek a legtartósabbak és a legjobbak 13751

mindenütt kaphatók.

Aradi raktár vizontelárusítóknak:

Fischer Marcell

ARAD, Str. Unirel No. 10.

Telefon
Inter-
urban
12—75

Telefon
Inter-
urban
12—75

**Köszönet
és kocszot**

minden mennyiségben és osztályozásban szállít azonnal és későbbben legolcsóbb bányáiban Hazai Béla szónagykereskedő Új

Friss, csiraképes

868 hagyomány, oberndorfi répa, dug-hagyma, mák, petrezselyem és lucerna magvak kaphatók legolcsóbban

Erdős Pál cégnél

Arad, Plata Avram Iancu (Szabadság-tér).

Ismeri Ön már a

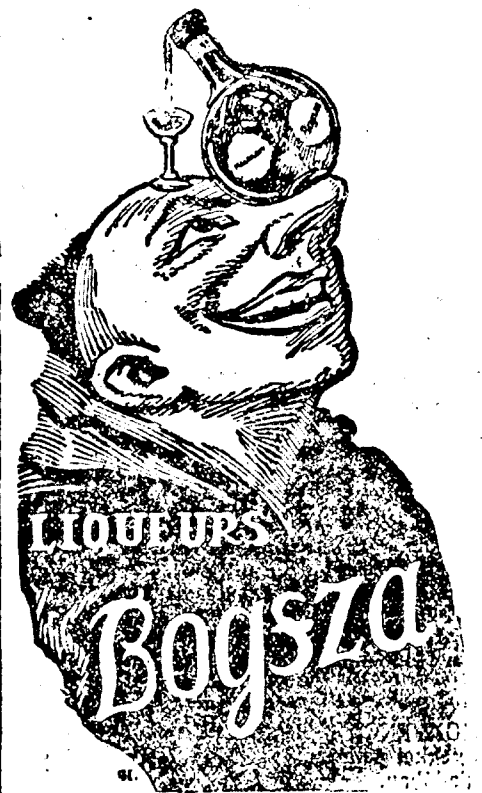
DIANA

sós borszesz

grandiozus hatását? Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak 13871

Diana sós borszesz

használatával érhető el.

Adolf Lusztbáder

ingatlanforgalmi iroda 248

Arad, Str. Desseanu (Révay-u.) 2.

Eltfogadok megbízásokat házak, szőlők és birtokok eladására. Előjegyzésben több kisebb-nagyobb bér és magánház.

Gurahonți erdőüzemünkhöz keresünk

azonnali belépésre

nyugdíjas

vasutas-pályafelügyelő

Ajánlatok Hazai Fatermelő Részvénytársasághoz Aradra nyújtandók be. 781

Háló, ebédlő és konyhabarendezés

komplett, modern, teljesen új, jutányos áron külön-külön is e adó.

Cim Kelet hírlapiroda. 13061

Építési anyagok

Gömb-, falkötő-, faconvasak, péplemez, nádszövet, fayence és keramitlapok, burkolótégla, parketta stb. kaphatók

Fodor és Reisinger

Calea Radnai-ut 41. számú telephely.

Utlevelekre vizumot 55 Leiert leggyorsabban a KELET-hir'apiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

JÓLFOZÓ szakácsné jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 4000

EGY szakképzett géphívező felvétetik Cim a kiadóhivatalban. 874

KÖNYVELÉSSEN már némi GYAKORLATTAL BIRÓ. érettségit tett női könyvelő kerestetik március 1-iki belépéssel irodai munkákra. Irásbeli ajánkozások bizonyítványokkal és lénymegjelöléssel Cementgyár igazgatóság-hoz Orrahonc intézendők. 875

DEUTSCHES Fraulein wird zur grösseres Mädchen gesucht. Adresse im Wallinger Büro. 18195

KONVENCIOS KERTESZ szerény igényekkel felvétetik április 1-re. Cim a kiadóban. 901

LAFLEUR ÁFOLÓNÓ ajánkozik beteggek ápolására. Strada Pescarului (Thököly Imre-utca) 57. 903

DAJKA gyermekével szoptatásra megbízható ajánlattal alkalmazást keres. Bővebbet Bul. Carol I. 37. ajtó 3. 897

FIATAL HAZASPAR házmesteri állást keres. Az asszony takarítást is vállal. Misziai Katalin Eliza Liceum (Jókai-tér) 3. 898

KÉT gyermek mellé jóraváló nő felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13195

GYAKORLATTAL bíró ápolóni beteghez ajánkozik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13196

KERESÉK helyben azonnali alkalmazásra platz-ágonst. Cim Wallinger hirdetőjében. 13196

BOLTI SZOLGA és egy jóerközlő fiú tanulóknak fizetéssel azonnal felvétetik. Weigl cégnél Pinta Avram Janos 9. 908

SUCHE DEUTSCHES Kinder Fraulein zu zwei Jahren Kind. Frau Löbl, Pinta Avram Janos 17. sz. 908

MINDIENES fősnő kis családban kerestetik. Jelentkezni Bul. Carol (Erzsébet-körút) 26., emelet balra. 910

ALLASZ KERESKÉPES ovadéktéves volt községit jegyző. ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, valamint Arad vagy ujaradi magánvállalatnál. Kleitich Ferenc v. kéza. jegyző, Aradul-nou (Uj-Arad) Iskola-utca 1. 909

ERDŐZLETI munkavezető megfelelő állást keres. Vidéki, vagy helybeli fatelep őrnélő vezetését vállalná úgy benzin, mint dízel motor körfűrész kezelésével együtt. „Szorgalmas” című megkeresésüket Wallinger hirdetője továbbítja. 13196

SZOBALÉNY gyakorlott és megbízható urasági háza felvétetik. Cim Kelet-hir'apiroda. 13064

ÜGYES, jóraváló szakácsné, ki a román nyelvet bírja, felvétetik. Minerva gyógyszerész. 13064

Vétel és eladás.

ELADÓ egy 76-os nyomtávu normális vágányra is használható, jókarban levő közli hajtású, egy személyes, háromkerékű vasúti hajtány. Megtekinthető Sebisben, márványüzemnél. 900

SZALONGARNITURA tükörrel, bőr- és pius uriszoba garnitúra eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13003

DUGHAGYMA eca 20 métermázsá eladó. Minta megtekinthető Uranus-iroda főpostával szemben. 13003

FINOM LENVÁSZON ágyhuzatok, lepedők, 12 személyes kávé asztalterítő, antik fedeles pohár, ezüst kanalak, majolika kulacs, karlsbadi tejes kancsó, függönyök, bronz dísz tárgyak, kép stb. eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. sz. I. em. jobb. 1000

EZÜST evőkészlet. 12 személyes eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13196

AMERIKAI rendszerű használt kis méretű íróasztalt megvételre keresek Varga D. Dani ernyőzlet. 13064

EBÉDLŐ PERZSASZÖNYEGEKET sürögösen kerestünk megvételre Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszönyveket, ézész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

EGY 8-as HP. cséplőgép Máv. gyártmány. herceséplőgéppel együtt eladó. Bauer Jakob Aradul-Nou (Ujarad) Fő-ut. 869

ELADÓ zongorák, perzsaszönyvek, hálszobák, tükörök, szmirnaszönyvek, festmények, függönyök stb. Kerestünk, perzsaszönyveket, zongorákat, pianókat, mindennemű ingóságokat. Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

ELADÓ 1 darab 20 HP. Máv. gyártmányu, kéthengeres kompond gőzgép 1922. évben lelt 5 évre engedélyezve. 1 darab 21a) Ganz-féle dupla hengerszék, 1 pár 42-es francia köjirat, 1 pár 44-es daraskő, továbbá egy 5 méteres hengerszita selyemmel, egy 5 méteres hengerszita selyem nélkül, egy gabonatisztító. Üzemben megtekinthető április 1-ig Joanas-malom Simandul-Sus (Felsősimánd.) 801

ELADÓ egy magánjáró gőzcséplőgép Claiton Schultevorth-féle. Nicolae Ursu Curtici 430. 813

KALICKA 15 madár részére. koltetógép 60 tejas befogadására — külföldi gyártmány — egy tiroli cetera eladók. Cim Wallinger hirdetőjében. 13198

JECOMALTIN kellemes ízű, kiváló csont és vérképző, hizlaló Vitamin, dus phosphorsavas csukamájolaj. Gyenge, vérszegény, rossz étvágyu gyermekeknek, lábbadozóknak, szoptató anyáknak. Dr. Földes Béla gyógyszerháza Arad. 749

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub börgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Elz-palota.) 13576

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek Kerpelnél. 13625

A NAGY KERESLEIRE VALÓ TEKINTETTEL sürögösen kerestünk antik butorokat, perzsa szönyveket, festményeket, műtárgyakat, régi fűvez és porcellán tárgyakat, japán vándkat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

YOST eredeti festékpárnák Klasszikus a legjobb carbonpapir kaphatók Szegfű író-gépvállalatnál Luther-utca 1. Telefon III. 13781

ADOK ÉS VESZÉK antik butorokat, modern ebédm., hálsó, uriszoba, irodai berendezést, író- és vettőgépet, pénzszékényt, szőnyegét, festményeket, tükörket, zongorát. Garai butorfüzet. Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 747

Ingatlan.

ELADÓ házak, egyéb ingatlanok előjegyzését előnyös feltételekkel elfogadja Wallinger-iroda. 13195

STR. VASILIE PAGUBA (Báthory István-utca) 18. számu ház szabad kárzból eladó. 903

KÜLVÁROSBAN modern magánház 9 szoba, elő- és fűrdőszoba, pincével, nagy kerttel 240 ezer leiert, jóforgalmu kisebb vendéglő egy szobás lakáscserével 40 ezer leiert eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13003

ELADÓ belvárosban bérház gyönyörű modern 5 szobás lakással. Kerestünk magánházakat, üzleteket megvételre. Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

SAROKHAZ vendéglővel, fűszerüzlettel, valamint Str. Doamna Purgly 103-105. gazdálkodásra alkalmas ház sürögösen eladók. Bővebbet Wallinger-irodában. 13196

ELADÓ Doamna Purgly 98. számu elfoglalható ház. Bővebbet Wallinger-irodában. 18195

ELADÓ emeletes bérház. — Földszintes bérház földszabaduló 3 szobás lakással. — Magas földszintes bérház suterainnel 4 szobás lakással. — Modern magánház 3 szoba, elő- és fűrdőszoba gyümölcsös kerttel. — Földszintes ház 2 nagyobb lakással. — Központtól távolabb 3 szobás magánház kerttel és kisebb bérházak. — Hegyalján szőlők és házak nagy kertekkel. — Aradhoz közel kis birtok tanyával, rajta szőlő, gyümölcsös, kertgazdaság felszereléssel. — Szatmár megyében 40 holdnyi szántó, 4 holdnyi beltelken, 6 szobás és 3 szobás ház melléképületekkel. — Megvételre kerestünk 10-60 holdnyi birtokokat tanyákkal Arad határában, vagy távolabb. „Megbizás” vállalat Str. Horia (Széchenyi-utca) 2. 13736

Üzletek.

JÓFORGÁLMU sarok vendéglő a vasút és waggonyár mellett házzal, nagy telekkel, azonnal eladó. Cim kiadóban. 608

ELADÓ Sepréson (Seprődön) a volt Roth-féle vegyeskereskedés és korlátlan italmérés, havi 45.000 Lei forgalom, március 1-én 55 ezer Lei elvehető. Bővebbet Redts Pál Sepréson (Seprős.) 810

HENTES, cipész, fűszer, órák, élelmiszer, kőtéri üzletek, iroda teljes berendezéssel eladók. Bővebbet Wallinger hirdetőjében. 13195

KAVÉHAZ nagy fogalommal, üzletnek is kiválóan alkalmas, belvárosban eladó. Savoy cég kereskedelmi iskola mellett. 13782

Ellátás.

KÉT intelligens fiatalember teljes ellátásra felvétetik. Cim a kiadóban. 902

Különféle.

EZERJÓFÓ gyomoreltér, pirattai hatásu szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felhívottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szertár Aradon. 10631

TÁRSAT keresek 200-300.000 Lei pénz zel, egy műszerészeti és optikai üzlethez. — Szakmühelyivel kapcsolatosan. Szaktudás nem szükséges. Ajánlatokat „Műszerész” jellegre kiadóhivatalba kérek. 373

RONGYOT megvételre kerestünk. Cim a kiadóban. 1000

Faszíjkorongok, csapágyak, konszolk. Transmissiók, körfűrészek eladók 13063

Lignum erdőértékesítő vállalatnál b. ú. Arad Minorita-palota. Telefon 905. sz.

20 éves biztos gyakorlattal bíró 45 éves urasági gazda, aki gazdálkodás minden ágazatában kellő jártassággal bír, kisebb gazdaság önálló vezetéséhez, onkor és kender termeléshez ért, állást keres. Ajánlatokat „GAZDASZ” címen 18196 Wallinger hirdetője továbbítja.

Ritkaság! Bélyeggyűjtők figyelmébe! Ritkaság!
Aki „Regatul II.” Oradea-mare (nagyváradi) felülbélyegzésű bélyegsorozatát komplett és ez által értékesítő őshajtja tenni, szerezze meg a 15 banis arafos fehérszámjegyi bélyegét. (Michel 1923. 322. oldal, 30/a szám). Egy négyes blokk ára 4000.— Lei, egy példányé 1200.— Lei. Garantiált valódi. Kivánság szerint prófolható. Miután csak egy néhány példánnyal rendelkezem, tanácsos a megrendelést azonnal feladni. Egy nagy tétel „Regatul II.” eladó. Tőkebefektetésre alkalmas. Jegyzéket kivánságra megküldöm. Román koronázási bélyegek olcsón kaphatók. Comploir Philatelique, Arad, Str. Unirii No. 6/a.

HAZAI FATERMELO RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ARAD, ajánlja prompt szállításra
7' tölgyoszöllőkaróit.
798

ÉRTESÍTÉS!
A GRIVITA konzervgyár
Bucuresti, Strada Lánára 95-97.
értesíti t. ügyfeleit, hogy egy új orosz sardella és rollmops szállítmány érkezett, amelyet a következő árakon hozsájt áruba: egy 65 és 100 dbos orosz sardella dohoz 90.— Lei, egy 50 dbos rollmops dohoz 80.— Lei. 752

Különféle gyertyacsillárok érkeztek. Eiser Sándor & Co., Arad, Minorita-palota.

Nyomtatott az Aradú Nyomdai Vállalat rotációs gépe. Készítette: Eiser Sándor & Co.